

РЕШЕНИЕ

№ 92

гр. гр. Добрич, 03.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на осми септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теменуга Ив. Стоева

при участието на секретаря Билсер Р. Мехмедова Юсуф като разгледа докладваното от Теменуга Ив. Стоева Търговско дело № 20213200900074 по описа за 2021 година

Постъпила е искова молба от „А. Г.“ЕООД „ЕИК ****“, със седалище и адрес на управление: гр. Добрич, ж.к. „Д.“ бл. 21, вх. В, ет. 5, ап. 15, представлявано от управителя С. М. Р., чрез пълномощника си адв. П. Н. „ДАК“, със съдебен адрес гр. Добрич, бул. „Д.“ № 28, ет. 1, офис * срещу „А“ООД „ЕИК ****“, със седалище и адрес на управление : гр. Добрич, ул. „Б.“ № 1, с управители и представляващи А. М. К. и И. И. И., заедно и поотделно, с цена на иска сумата от 228 256,34 лв., предявен като частичен от 564 829,97 лв., евентуално от 331 271,64 лв. Искът е с правно основание чл. 193 ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 195 ал. 2 от ЗЗД.

Евентуално претенцията се предявява по чл. 45 във вр. с чл. 50-51 от ЗЗД.

В срок от ответника е постъпил отговор на исковата молба, в която се иска привличане като трето лице помагач по делото на „С. Б.“ЕООД „ЕИК ****“, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Ц. Ш.“ № **, Х. П., страда Д, ет. 6, представлявано от Н. В., Д. К. и П. И. и се предявява обратен иск срещу третото лице помагач по делото.

По предявения иск е постъпила допълнителна искова молба и допълнителен отговор от ответника по него.

В срок от ответника по обратния иск е постъпил отговор по същия.

Ищецът по обратния иск е депозирал допълнителна искова молба.

По обратния иск е постъпил допълнителен отговор. Представено е становище на третото лице помагач по делото.

В исковата молба се излага следното:

Ищцовото дружество е регистрирано и работещо като земеделски производител повече от десет години, като развива дейността си в землищата на общ. Крушари, обл. Добричка и общ. Р., обл. Пловдив.

От стопанската 2018г.-2019г. дружеството отглежда дини и пъпеши на площи в общ размер 500 дка, в землището на с. Ц., обл. Пловдив.

С ответника са установени трайни търговски отношения по повод покупка на семена ,торове и препарати за растителна защита.В дълггодишните им търговски отношения винаги е имало точност и коректност ,а закупуваните семена са били с нужното качество.

За стопанската 2019-2020г. са закупени от ответника,като официален представител на „С.“ на територията на Североизточна България торове,препарати за растителна защита и семена,включително семена на дини“А. SG“-400бр.опаковки,1000 бр.семена в опаковка,произведени от ***,международно наложен на пазара производител на хибридни семена.Към момента за закупуване ищецът е имал останали от предходна стопанска година 2018-2019г.семена от същия вид и сорт ,а именно :40 бр.опаковки,1000 бр.семена в опаковка .Познавали сорта “А. SG“ от предходната стопанска година и нямали никакви забележки,напротив продукцията била добра,а технологията позната и изпитана.

В периода от м.април –м.май 2020 г.започнали и осъществили на няколко етапа сеитба на дини в землището на с.Ц.,върху площите,подробно посочени в Заявление за подпомагане 2020 г.от 11.05.2020г.,подадено от ищеца към ДФЗ.

Като спазвали съставения от тях план за агротехнически мероприятия и в координация с представител на ответното дружество,от м.април до м.август на 2020г.извършили своевременно торене на площите и пръскане на растенията,за което има съставени Протоколи за проведени химични обработки /5 броя/.

В първата половина на м.август на 2020г. установили,че при изключително голям процент от дините ,сорт “А. SG“ има следните дефекти:

- изкривена долна част на плода
- плодът се блокира и не наедрява
- кората изтънява,лесно се пробива с ръка и загнива
- плодовете остават безвкусни
- сърцевината загнива
- няма типична за хибрида форма
- цветът на плодовете е сивкав,няма ги типичните бистри цветове на плода.

За установените дефекти ищецът своедременно уведомил представител на ответника,който изпратил свой представител г-н И И.,както и представител на „С. Б.“ЕООД-г-н П. П. на място,на засадените площи в с.Ц.,за да направят оглед и да се убедят в направените от ищеца констатации.При проведения съвместен с горепосочените лица оглед на място на 12.8.2020г.посоченото се потвърдило.

Във връзка с горното своедременно е отправена рекламация до ответното дружество,което от своя страна на 25.08.2020г.пренасочило същата към „С. Б.“ЕООД,като уведомило ищеца за това.

На 01.09.2020г. ответникът препратил на ищеца е-мейл от „С. Б.“ЕООД ,подписан от К. Н.,мениджър зеленчукови култури,от прикрепеното писмо ,в който се установило ,че :

- искането за рекламация е официално регистрирано в системата за оплаквания,съгласно политиката на „С.“;
- е обърнато внимание на направения тристранен оглед на място от

12.08.2020г. и твърдените поражения върху селскостопанската продукция „дини“ върху посочените площи е безспорно установена.

-в процес на изясняване остават причините ,довели до дефекта.

„С. Б. дава предположение,че:

а/наблюдаваните деформации по плодовете,както и цепването на плода и кафявите гнилоствни петна,започващи от цветното легло на плодовете е признак на калциев дефицит;

б/установените деформации могат да бъдат предизвикани и от дефицит на микроелементи.

Това предположение не може да бъде споделено,защото по почин на ищеца са извършени необходимите изследвания от сертифицирани лаборатории по време на агротехническия цикъл и ищецът е получил следните официални резултати:

1/ С Протокол за изпитване №173/16.06.2020г.на Лабораторен комплекс за изпитване при А. У. Пловдив е изследвана вода от сондаж в с.Ц.,предвидена за напояване на насажденията.Видно от резултатите водата е годна за използване при напояване на плодове,а изследваните показатели са в норма.

2/Направени са агрохимични анализи на почви и растителна тъкан от „Н. А. С.“ООД-гр.София,към август на 2020г.Към анализите са приложени Протокол за изпитване на почвата №-9918/25.08.2020г. и Протокол за изпитване на растителни проби №-9917/25.08.2020г.,от които се е установило следното:

2.1.Направен е анализ при изследване на почвени проби за рН ,запас и съдържание на усвоими форми на азот,фосфор,калий,калций,магнезий,натрий,сяра,мед,желязо,манган,цинк и бор.

От анализа се установява,че почвеният запас надвишава изискуемото съдържание на горепосочените микроелементи в почвата ,в т.ч.относно елемента калций е налице нормален или по-висок запас.

2.2.Направен е анализ при изследване на растителни проби/дини,листа/за съдържание на азот,фосфор,калий,калций,магнезий,натрий,сяра,мед,желязо,манган,цинк и бор.

От анализа се установява,че растителният запас е с оптимално съдържание на горепосочените микроелементи.

Едновременно с направената от ищците рекламация до ответното дружество,те са поискали от ОСЗ Р. да състави комисия и да проведе оглед на място на засетите площи,които са били заявени за подпомагане чрез директни плащания за кампания 2020 г.След извършване на проверката експертната комисия изложила своите наблюдения и заключения в Протокол за щети по зеленчукови култури-дини №АР-07-15-1 от 26.08.2020г.,при което констатира следното:Растенията са във фаза на плододаване.На малък завръз има признаци за видимо изкривяване на плода,при по-големите плодове се наблюдава напреднал процес на гниене,деформиране и напукване.При извадково наблюдение се установи,че от десет броя дини,между осем и девет броя са изкрИ.и,напукани и закнили.В заключение на Комисията-„Наблюдаваните поражения по дини хибрид “А. F1“,на площ 45,5 ха в землището на с.Ц.,общ.Р.,обл.Пловдив са на 85% от растенията.“

Поради горепосочените дефектни семена на дини, сорт „А. F1“ ищцовото дружество, в качеството си на утвърден земеделски производител със сериозни контрагенти, за стопанската 2019-2020г.е претърпяло следните загуби и пропуснати ползи, възлизащи на сумата от 129 533,95 лв.:

1. Претърпените загуби: Предвид действително извършените разходи по обработка на горепосочените земеделски площи и засяване на културата „диня“, сорт „А. F1“ върху 455дка, 85% са негодни.

Общата стойност на извършените разходи, набрана като сума от незавършено производство върху 513 дка, всичките засяти с дини/в.т.ч. 455 дка сорт „А. F1“, е в размер на 146 043,96 лв.

Предвид изложеното средният разход за производство на дини върху 1 декар е 284,69 лв.

Или общият разход се определя за процесните 455 дка в размер на $455 \times 284,69 \text{ лв.} = 129\,533,95 \text{ лв.}$

2. Пропуснати ползи:

Безспорно е, че дейността на земеделския производител е търговска дейност по занятие и цели получаване на търговска печалба. Ищецът обработва имоти в землището на с.Ц. ,реализира продукцията от това и при обичайното развитие на нещата-ако беше произвел и реализирал продукцията от качествени семена от дини, сорт „А. F1“ през стопанската 2019-2020г. ,в патримониума му би настъпила положителна промяна. В същото време закупените от ищеца семена от ответното дружество за хибридни дини „Б. SG“, „С. SG“, „М. SG“, отново произведени от С., засадени на 59 дка в същото землище, при същите проведени агротехнически мероприятия, при същите климатични и почвени условия, са дали добив от 2 950 кг./дка качествени плодове, които успешно са реализирани на пазара.

В подкрепа на всичко изложено, налице са твърдения от други производител, познати на управителя на ищцовото дружество, на които той е предоставил част от останалите му семена от посочения сорт, за да ги засеят в частните си дворове, че плодовете нарастват до един момент, след който започват да променят формата си, изкривяват се, загниват, нямат сладост-т.е. липсват характерните за плода диня външен вид и вкус, което според тях е от „семето“.

Претендира се пропуснатата полза в общ размер от 435 296,02 лв., а в условията на евентуалност -201 737,69 лв., формирана както следва:

А. От нестаналата продукция, която не е реализирана при наличие на ангажимент за покупка от страна на „М. К. К.“ и „Д. Д. А.“ ЕООД, при договорена цена от 0,30 лв. за килограм /по която е реализирана продукцията, съгласно приложени към исковата молба фактури/, с начин на изпълнение на доставката-от полето/т.е. доставно-складовите разходи са за сметка на купувачите/, са налице пропуснати ползи в следните размери, в два варианта:

I Вариант:-при минимални добиви, съгласно показателите, посочени от С. в рекламни брошури за сорт „А.“, а именно норма за сеитба на дка-500/700 бр. растения; минимум плод на растение -1 брой; тегло на плода между 9 и 12 кг. се правят следните изчисления:

$-500 \text{ бр. на дка} \times 9 \text{ кг.} \times 455 \text{ дка} \times 0,30 \text{ лв.} \times 85\% = 522\,112,50 \text{ лв.}$, като от тази сума следва да се приспаднат направените разходи по производство в размер

на 129 533,95лв. или така изчислен размерът при първи вариант е 392 578,55лв.

II Вариант:-при минимални добиви за 2020г.,съгласно официалните данни на МЗХГ и ДФ“З.“ в размер на 2 487 кгр./дка,се правят следните изчисления:
-2 487 кгр./дка x 455 дка x 0,30 лв.x 0,85%= 288 544,17лв.,като от тази сума следва да се приспаднат направените разходи по производство в размер на 129 533,95лв. или така изчислен размерът при втори вариант е 159 020 ,22 лв.

Б.От неполучена сума за подпомагане от ДФЗ/по схемата за директни плащания за кампания 2020г./,поради неосъществен добив и реализация,довело до непокрИ.е на изискуемите критерии.По този пункт се претендира сумата от 42 717,47 лв.,изчислена по следния начин:

Съгласно схемата за подпомагане чрез директни плащания по програми на ДФ“З.“ за кампания 2020г. за 455 дка,върху които се отглеждат само дини „А. F1“,подпомагането чрез директни плащания, които ищецът е следвало да получи е:

-за първите 30 ха/300 дка x 124,60лв./дка= 37 380 лв.

-за разликата от 155 дка по 83,07 лв./дка =12 875,85 лв. или общо сумата от 50 255,85лв.Съгласно констатациите на ОДЗ Р. е негодна 85% от добитата продукция или неполучената сума за подпомагане е 50 255,85лв.x 85%=42 717,47 лв.

Предвид изложеното претенцията е за общата сума от 228 256,34 лв.-претърпени преки вреди и пропуснати ползи ,частично от 564 829,97 лв.,евентуално от 331 271,64 лв.

В срок от ответника по делото е постъпил писмен отговор ,в който се излага следното:

Не се спори,че двете дружества са в трайни търговски отношения,в продължение на които ищецът е закупил от ответника посочените в отговора семена за дини,сорт „А SG“-общо 400 бр.опаковки по 1000 семена в опаковка.Семената са закупени от ответника от производителя ****,чрез „С. Б.“ЕООД.

На 20.12.2019г.ответникът е подписал рамков договор с посоченото дружество ,с период на действие 2020г.,в който последното като доставчик се съгласява да продава на ответника зеленчукови семена,съгласно Приложение №1 към договора,сред които и семена за дини ,сорт „А.“,по поръчка на ищцовото дружество в размер на 400 опаковки по 1000 бр.в опаковка.Ответното дружество не е получавало заявки от други производители за този сорт дини и е закупило семената само за ищеца,като те са му доставени,както следва:

На 05.02.2020г.-200 опаковки,получени в склад на А,чрез Е. С. със стокова разписка №630687,придружени със Сертификат за качество №15490580/04.02.2020г.,за които „С. Б.“ЕООД е издало на ответното дружество електронна ф-ра №0000550818/05.02.2020г.

На 19.02.2020г.-30 опаковки,получени в склад на А,чрез Е. С. със стокова разписка №630992,придружени със Сертификат за качество №15476301/14.02.2020г., за които „С. Б.“ЕООД е издало на ответното дружество електронна ф-ра №0000551113/19.02.2020г.

На 15.02.2020г.-70 опаковки, получени в склад на А,чрез Е. С. със стокова разписка №631118,придружени със Сертификат за качество

№15585752/25.02.2020г., за които „С. Б.“ЕООД е издало на ответното дружество електронна ф-ра №0000551232/25.02.2020г.

Така получените общо 300 бр.опаковки,са фактурирани на ищцовото дружество с ф-ра№*****/05.03.2020г. и са му предадени на 21.03.2020г.,чрез натоварването им на МПС с водач С. С. с рег.№****,за което е подписан приемо-предавателен протокол №00037109.

Останалите 100 опаковки са доставени чрез Е. С. със стокова разписка №634037,на 20.05.2020г.,директно на ищеца в с.Ц..Същите са придружени от два сертификата за качество №15839201/11.05.2020г.и №15839202/11.05.2020г.За тях на ответното дружество е издадена ф-ра №0000554082/20.05.2020г.,а то ги е фактурирало на ищцовото дружество с ф-ра №0010018051/30.07.2020г.,ведно с други доставки.

Действително ,през месец август 2020 г. ищецът уведомява ответника,че се установяват дефекти,при плодовете от сорт „А.“.Ответното дружество незабавно е сигнализирило доставчика си,при което управителят на ответника И И.,заедно с представител на „С. Б.“ЕООД са посетили засетите от ищеца площи в с.Ц..При извършения оглед е установено ,че на площ около 400 дка се отглеждат дини и пъпеши.В една част от дините са наблюдавани изкривявания,изтъняване на кората,загнИ.е на сърцевината и различия в оцветяването.Не се потвърждават сочените от ищеца други дефекти,тъй като ответникът не ги е установил.Не е ясно и дали на огледаните площи са засети именно семената „А.“,тъй като ответникът не е участвал в сеитбата.Между страните не е координиран план за техническите мероприятия на ищцовото дружество,тъй като ответникът не е поемал такъв ангажимент.На ответника не е известно кога точно,при какви климатични условия,при каква дълбочина са засети семената,кога и с каква честота е напоявано,с какви препарати и кога са извършвани третиранията и пр.

Предвид възраженията на ищеца за некачествен добив на плодовете от сорта „А.“ ,ответникът е възпроизвел същите в уведомление за рекламация от 25.08.2020г.,изпратено на посочения в отговора електронен адрес,представител на „С. Б.“-К. Н..

На 31.08.2020г. от същия електронен адрес е получен отговор,съгласно който до получаване на документ от ИАСАС или друга оторизирана европейска институция,доказващ обратното,доставчикът е на мнение,че не може да има разлика в качествените показатели на отделни партии от един и същ хибрид.Причините за установените дефекти при клиента не са свързани с качеството на семената.В същия смисъл е и повторното становище на „С. Б.“ЕООД,получено от ответника по електронна поща на 21.09.2020г.

Видно от изложеното ,ответното дружество се явява продавач по сключени с ищцовото дружество договори за покупко-продажба на семена за дини ,сорт „А.“,условията по които са посочени в издадените фактури.Част от стоката,предмет на договорите е предадена от продавача на купувача,а друга –от предходния доставчик на семената на крайния купувач ,чрез спедитор.Семената са доставени в опаковки с ненарушена цялост и са придружени със сертификати за качество за всяка отделна партида.Възраженията на купувача за недостатъци са на основание разпоредбата на чл.195 ал.2 от ЗЗД,като се претендират вреди и пропуснати ползи.

Оспорва се твърдението,че продадените вещи са били с

недостатъци.Придружаващите пратките сертификати са доказателство,че семената отговарят на качествените показатели за хибрида.Дори това да не е било така,продавачът не е имало как да знае за дефектите ,тъй като не е производител.Възразява се за погасяване по давност на иска по чл.195 ал.2 от ЗЗД,с оглед разпоредбата на чл.197 ал.1 от ЗЗД,изр.I-во.Видно от изложената хронология,всички семена са доставени до 20.05.2020г.,поради което шестмесечния срок от предаването им е изтекъл.Дори да се приеме,че този срок тече от проявяването на недостатъците ,същите са били изявени до края на м.август 2020г.

Оспорва се твърдението в исковата молба,че посочените недостатъци са в пряка причинно следствена връзка с недостатъците в доставената от ответника стока.Редица други фактори ,като неравномерно напояване,микро и макро елементи,прекомерно наличие на даден елемент,редица заболявания по растенията и пр.могат да доведат до установените на място дефекти в плодовете.

Оспорва се и размера на вредите.

1.Претендираните от ищцовото дружество преки вреди са изчислени на база набраните разходи като сума от незавършеното производство върху общо 513 дка,засети с дини.Неясно е какво е естеството на тези разходи,доколко са преки разходи за производството,а не косвени такива,както и дали при изчисляването им е взета данъчната основа по фактурите/когато са осчетоводени разходи за стоки и услуги с ДДС/ или е взета пълната стойност на фактурите,вкл.ДДС,за което ищецът е ползвал данъчен кредит.Посоченият размер на вредата не отчита и данъка печалба,който дружеството щеше да заплати при реализация на приход от дините.Освен това,от набраните разходи,тези за 455 дка били за посевите със сорт „А“,а не всички 513 дка.Доколкото няма доказателства,че за всички сортове дини са извършени еднакви по вид и стойност разходи,недопустимо е да се приложи среден разход на декар,който да обоснове направените разходи именно за този сорт.Оспорва се и твърдението,че всички разходи за незавършено производство „дини“са реално извършени в процесните 455 дка земеделска земя.

2.Оспорва се твърдението,че аналогични дефекти са проявени при други производители,както и че те са следствие от „семето“.

Оспорва се размера на пропуснатите ползи:

Няма доказателства,че ищецът е спазил посочената от производителя норма за сеитба на декар,нито,че е спазил посочената от производителя технология за производство,както и какви са били другите влияещи на добивите фактори/климат,почвен състав,зарази и др./,за да се приеме ,че размерът на произведеното ще бъде такъв,какъвто го сочи производителя.

Официалните данни на МЗХГ не касаят конкретен регион и землище ,поради което не могат да бъдат ползвани автоматично,като основа за изчисление на пропуснатите ползи,без да се отчетат добивите за региона и спецификата на конкретното производство.

Оспорва се относимостта на посочената във фактурите цена,тъй като не може да се предположи ,че цялата продукция би била изкупена на същите цени.

Счита се,че продавачът не следва да отговаря за пропуснати ползи от неполучени суми за подпомагане от ДФЗ.Тази вреда не би могла да се

предвиди при пораждаване на задължението за предаване на стоката предмет на договора. Тъй като продавачът е добросъвестен неговата отговорност може да се ангажира само до предвидимите вреди.

Оспорва се наличието на доказана причинно-следствена връзка между непокриването на изискуемите критерии за получаване на помощта и липсата на добив и реализация, тъй като липсва изричен отказ от финансиращия орган, основан именно и само на неизпълнението на този критерий.

Оспорва се достоверността на отразеното в протокол от 26.08.2020г. на ОСЗ Р., тъй като няма данни за обема на направения извадков анализ и доколко той е представителен за цялото насаждение.

Излагат се аргументи по основателността на предявен при евентуалност иск по чл.45 от ЗЗД, във вр.с чл.50-51 от ЗЗД, който се счита за неоснователен с подробно изложени в отговора доводи.

Иска се да бъде привлечено като трето лице помагач по делото „С. Б.“ЕООД, като правния интерес от привличането се обосновава с обстоятелството, че доставените на ответника семена са предадени на ищеца по делото в непрепакетирани опаковки, а част от тях – директно на ищеца от дружеството. Поради това, ако се установят недостатъци на доставената стока, за ответникът възниква правен интерес от привличане на посоченото търговско дружество и предявяване на обратен иск за вреди, в случай, че ответникът бъде осъден да ги заплати на ищеца.

Като трето лице помагач е конституирано дружеството „С. Б.“АД и срещу него е приет за съвместно разглеждане предявения от ответника обратен иск.

В депозирана в срок допълнителна искова молба ищецът уточнява следното:

Сочат се безспорните между страните и ненуждаещи се от доказване факти.

Оспорва се твърдението, че ответникът не може да потвърди, че на отглежданите от ищеца площи са засети семена от сорта „А.“, понеже не е участвал в сеитбата. Ответното дружество е специализирано в търговията със семена, торове, препарати и полагайки грижата на добрия търговец при посещението на засятите площи безспорно е установило от какви семена е засятата продукция, знаейки белезите, на които трябва да отговаря същата, съобразно продадения посадъчен материал. Самият факт, че рекламацията се приема за основателна и се пренасочва към „С. Б.“, като техен доставчик говори, че е безспорно установен факт, че ищецът е засял семена от сорта „А.“, което е безспорно и спрямо доставчика на ответника. Отделно от горното, с исквата молба са представени доказателства, част от които официални документи, издадени от надлежни органи, в изпълнение на предоставената им по закон компетентност, изключващи наличието на лоши показатели в почвата и водата, а климатът в района, в който ищецът развива дейността си е възможно най-благоприятния за отглеждане на дини. По отношение на твърдението, че е възможно други фактори да доведат до установените на място дефекти по плодовете, като неравномерно напояване, микро и макро елементи в почвата, редица заболявания, се твърди от ищеца, че наличието на изброените в отговора други увреждащи фактори, би се отразило на общо увреждане на растенията, а не само на техните плодове. Подобни констатации не се съдържат при огледите на място, нито в приложените документи, а видно от приложените с исквата молба снимки и видеофайлове на произведената

продукция,приложени на флаш-памет,самото растение има обичайния си добър вид,а проблемът е изразен само в плодовете.

Що се отнася до размера на вредите:

Неоснователно е твърдението за неяснота по отношение набирането на разходите за незавършено производство върху общо 513 дка,засети с дини.Съгласно счетоводните стандарти в сметка 611-„Разходи за основна дейност“ се набират всички преки разходи,свързани с основната дейност на предприятието.Доколкото на процесните площи се отглеждат само дини и доколкото площите са в едно землище,не е необходимо допълнително аналитично обособяване на партии към землище.При натрупването на разходи по сметка 611 се набират разходи ,без ДДС,доколкото разчетите за ДДС се отчитат по други счетоводни сметки.

Несъстоятелно е и твърдението,че посочения размер не отчита и размера на данъка ,който ищецът би платил при реализация на продукцията.Това възражение би могло да касае единствено редукия на размера на пропуснатите ползи като неговото установяване би следвало да бъде извършено по реда за преобразуване на счетоводния финансов резултат съгласно ЗКПО.

Разходите за производството на всички дини са едни и същи,поради което изчисляването на разход на декар площ е правилен и обективен критерий за начисляване на направените разходи за процесната продукция.

Несъстоятелно е оспорването,че всички разходи за незавършено производство били извършени в процесните 455 дка земеделска земя.Без извършването им не би се стигнало до фазата,на която се установяват негодните плодове,която е последна от развитието на растението.

По отношение на оспорването на претенцията за пропуснати ползи.

В тази му част искът изцяло се поддържа.

Противоречи на житейската и стопанската логика при закупуване на най-скъпите семена за дини,предлагани на българския пазар и при т.нар.постоянни разходи на декар площ,засаждането да не бъде извършено в цялост,при това спазвайки технологията на сеитба на хибрид „А“,посочена от „С. Б.“ в рекламните й материали.Не би имало логика да се търси обезщетение за вреди по исков ред,без яснота в развитието на производството и крайния съдебен акт,при положение,че е извършено надлежно земеделско производство и е наличен сериозен ангажимент за изкупуване на произведената продукция по удовлетворяващи ищеца цени.

По оспорването,че официалните данни на МЗХГ не касаят определено землище и не могат да бъдат ползвани автоматично,се твърди,че същите са официален и универсален измерител при липса на друг такъв,същите като стойност са занижени спрямо показателите,касаещи отглеждането на дини в землището на с.Ц..

Оспорва се становището на ответника ,че продавачът не следва да отговаря за неполучени суми за подпомагане по програма на ДФЗ.Това също съставлява пропусната полза,поради неосъществения добив и липса на реализация,довели до непокрИ.е на изискуемите критерии.Към момента на подаване на заявление по образец през месец май на 2020г. ищецът е бил уверен,че е закупил качествени семена,от които при добра земеделска практика ще се постигнат показателите за добив ,посочени в официалната брошура на „С. Б.“

Налице е и доказана причинно-следствена връзка между некачественото изпълнение и претърпените пропуснати ползи, произтекли от отказа на ДФЗ да подпомогне ищеца

Неоснователно е оспорването на достоверността на отразеното в Протокол от 26.08.2020г. на ОСЗ „Р.“. Протоколът представлява официален свидетелстващ документ, който се ползва с материална доказателствена сила по отношение на направените в него констатации, издаден е от компетентния орган, в рамките на предоставените му правомощия, при условията на обвързана компетентност.

Поддържа се евентуално предявения иск срещу ответника по чл.45 от ЗЗД, във вр.с чл.50-51 от ЗЗД. Оспорват се юридическите аргументи, изложени от ответника в отговора на исковата молба. В тежест на ответника по делото е да установи, че целостта на опаковката и съдържанието в нея са идентични със закупените от „С. Б.“.

По възражението за изтекла погасителна давност на претенцията се твърди, че изпълнението в качествено отношение е толкова лошо, че то се приравнява на пълно неизпълнение, поради което следва да се приложи института на общата петгодишна погасителна давност на чл.115 ал.2 б. „ж“ от ЗЗД, във вр.с чл.116 б. „б“ от ЗЗД.

Алтернативно се настоява, че давностния срок по чл.197 от ЗЗД не е изтекъл при депозиране на исковата молба, тъй като е налице съгласие за неговото продължаване, демонстрирано с конклюдентни действия и обективизирано в приложените към исковата молба и отговора на исковата молба документи, касаещи уведомления за рекламация от страна на ответника към „С. Б.“ от 25.08.2020г. и отговор към него от 31.08.2020г., както и отговор от П.С.-регионален мениджър на дини и тиквички при „С. Б.“ с дата 18.09.2020г.

Касае се до скрити дефекти на плода, които не са установими с едноразов акт, а за сложен фактически състав, продължаващ във времето и включващ установяване негодността на плода, завеждане на рекламация към търговеца-ответник, завеждането на рекламация от ответника към производителя, завеждане на молба до ИАСАС с оплакване за генетична недостатъчност, разпад на хибрида, извършване на грунтов контрол на семената, като технологично това може да стане в 2021г., доколкото процедурата изисква засаждане, отглеждане и наблюдение на фазата на плододаване, която завършва с неговото узряване и годността му да се превърне в реколта, което е не по-рано от месец август на 2021г.

В допълнителен отговор ответникът излага следното:

Ответното дружество не е установило, чрез свои представители, какви семена е засяло ищцовото дружество на процесните земеделски площи. На място е установено насаждение от дини, за които са констатирани определени факти. Тежестта на доказване, че семената засети на землището, описано в исковата молба е на ищеца по делото.

Ответното дружество не е приело за основателна рекламацията относно семената, а тъй като не е производител и в името на добрите търговски отношения я е препратило към производителя С. Б. Приемането и препращането на уведомлението не е равностойност на извънсъдебно признание на иска, тъй като ответното дружество не е извършило или контролирало лично производството, за да ги потвърди.

Поддържа се твърдението, че и допълнителни фактори, извън качеството на

семената влияят върху продукцията ,произведена от ищеца.Причинно следствената връзка между доставката на некачествените семена и негодната продукция от дини е на ищеца по делото.

Поддържа се оспорването на размера на претендираните вреди и пропуснати ползи.Спор има относно вида и количеството засети семена,спазването на технологията за сеитба и др.

Твърди се,че се поддържа оспорването на приложените към исковата молба данни от МЗХГ.Вредите следва да се докажат на основание конкретни измерители ,на конкретното землище и посев,за което са необходими специални знания ,а не статистически данни.

Ответното дружество не следва да отговаря за пропуснати ползи,вследствие на отказано подпомагане от ДФЗ.

Отново се излагат аргументи за неоснователността на иска по чл.45 от ЗЗД,като се подчертава,че вреди,които не се явяват пряка и непосредствена последица от извършения деликт не подлежат на обезщетяване.

Заявява се ,че ответникът ще се ползва от приложените към отговора на исковата молба сертификати за качество.Твърди се,че възражението на ищеца за неотноситимост на приложените сертификати към процесните семена е преклудирано.Ищецът не е направил възражение,че ответникът не му е предоставил сертификати за качество,нито при приемане на доставките,нито в шестмесечен срок от получаването им,нито с исковата молба.

Преклудирано е и възражението,че предоставените на ищцовото дружество пакети със семена били с нарушена цялост.Такова възражение не е отправено до ответника продавач при приемането на семената,а това е факт,който може да се установи при доставката.Налице е приемане с конклюдентни действия на доставените семена,а именно чрез осчетоводяването на фактурите,включването им в дневниците за покупко продажби по ДДС,ползването на данъчен кредит и в крайна сметка плащането на цената им.

Що се отнася до давността по чл.197 от ЗЗД оспорва се твърдението в допълнителната искова молба,че между страните било налице съгласие за удължаване на давностния срок.Представянето на документите към допълнителната искова молба е преклудирано,тъй като документите датират от преди подаването на исковата молба и не се сочат обстоятелства по чл.373 ал.2 от ГПК.

Не се споделя становището на ищеца,че спецификата на продадената стока води до отлагане на момента ,от който тече срока по чл.197 ал.1 от ЗЗД.Законът не прави разграничение относно началния момент ,от който тече срока.

В предявения от ответника по делото срещу третото лице помагач обратен иск се излагат следните обстоятелства и аргументи:

Семената сорт“А“,закупени през 2020г.от ищеца по делото са доставени на ищеца по обратния иск от страна на „С. Б.“ЕООД,по силата на подписан рамков договор за 2020г. ,с който дружеството помагач се задължава да доставя семена на дини сорт „А.“ по поръчка на „А“.В изпълнение на поръчката на ищеца „А. Г.“ЕООД,“А“ООД е направило заявка към доставчика си ответник по обратния иск за доставка на 400 опаковки по 1000 бр.в опаковка,които са доставени на 15.02.2020г.-200 опаковки,на 19.02.2020г.-30 опаковки и на 15.02.2020г.-70 опаковки,за което на ищеца по

обратния иск са издадени описаните в обратния иск електронни фактури.

Останалите 100 опаковки семена са доставени от „С. Б.“ директно на „А. Г.“ЕООД, придружени от два сертификата за качество и фактурирани на ищеца по първоначалния иск с посочената от ищеца по обратния иск фактура.

През месец август 2020г. купувачът на семената „А. Г.“ЕООД уведомява „А“ООД, че се установяват дефекти при плодовете на сорт „А“. Ищецът незабавно е сигнализирал доставчика си „С. Б.“ЕООД за заявените претенции, при което управителят И.И. ,заедно с представител на ответника по обратния иск –П.Паунов са посетили засетите от „А. Г.“ЕООД площи в с.Ц., обл.Пловдив. При съвместния оглед е установено, че на площ от около 400 дка се отглеждат дини и пъпеши. В една част от дините са наблюдавани изкривявания ,изтъняване на кората, загниване на сърцевината и различие в осветяването.

Предвид изложените от „А. Г.“ЕООД твърдения за дефекти в плодовете сорт „А.“ същите са възпроизведени в уведомление за рекламация от 25.08.2020г., изпратено по електронната поща до представител на ответника К. Н..С отговор от 31.08.2020г. ответникът по обратния иск намира, че до получаване на документ от ИАСАС или друга оторизирана европейска институция ,доказващ обратното ,доставчикът е на мнение, че не може да има разлика в качествените показатели на отделни партии от един и същ хибрид и причините за установените дефекти при клиента не се дължат на качеството на семената. Аналогично е становището от 21.09.2020г. Ищецът по обратния иск е доставил семената в опаковки с ненарушена цялост и придружени със сертификати за качество, а част от семената са доставени директно от „С. България“ на крайния купувач.

При това положение ,ако се установи отговорността на ищеца по обратния иск за вреди и пропуснати ползи от некачествените семена, той ще има основание да предяви настоящия обратен иск срещу „С. Б.“, което при евентуално осъждане на ответника по иска ще породи правото да се иска от третото лице помагач и ответник по насрещния иск да възмезди посредника за причинените на крайния получател вреди и пропуснати ползи от доставените некачествени семена, произведени от ответника по насрещния иск. Дружеството е нарушило задълженията си по договора, като е доставило стока с недостатъци. Поради претенцията към ищеца за вреди и пропуснати ползи ,за него ще произтекат вреди, които се равняват на сумата, която следва да бъде заплатена на крайния получател и ищеца по основния иск.

Това поражда правния интерес от предявяването на обратния иск срещу третото лице помагач, който е с правно основание чл.193 ал.1 във вр.с чл.195 ал.2 от ЗЗД, евентуално с правно основание чл.45 във вр.с чл.50-51 от ЗЗД.

В срок от ответника по обратния иск е постъпил отговор, в който се изнасят следните обстоятелства и доводи:

Възразява се срещу основателността на предявения иск с правно основание чл.193 ал.1 от ЗЗД във вр.с чл.195 ал.2 от ЗЗД като погасен по давност.

Съгласно разпоредбата на чл.197 от ЗЗД исковете по чл.195 от ЗЗД се погасяват с изтичане на шестмесечен срок при продажбите на движими вещи, като този срок тече от предаването на вещта. Последната доставка на семената е извършена на 20.05.2020г. на ищеца по главния иск и краен получател на стоката. Исковата молба по обратния иск е внесена в съда на 11.06.2021г. Исковата молба на „А.“ЕООД срещу „А“ООД е входирана на

17.05.2021г. т.е. и главния иск и евентуално предявения обратен иск са предявени далеч след изтичането на предвидения в закона шестмесечен срок.

Оспорва се евентуалния иск по чл.45 във вр.с чл.50-51 от ЗЗД като неоснователен,тъй като се касае до договорни правоотношения,следователно търсенето на деликтна отговорност няма основание.

Договорната и деликтната отговорност не се кумулират ,а се изключват взаимно.

На следващо място не са налице елементите от фактическия състав на отговорността по чл.50 от ЗЗД.Отговорността по този законов текст е безвиновна отговорност на собственика на вещта или на лицето,под чиито надзор тя се намира.След продажбата на семената на „А“ООД ,ответникът по обратния иск вече не е притежавало качеството на собственик на вещта,нито е упражнявало някакъв вид надзор над нея.

Не на последно място се твърди,че вредите са произлезли не от качествата на вещта ,а от несвойственото ѝ използване от „А.“ЕООД.

Не се оспорват твърденията,че на 20.12.2019г. между страните по обратния иск е сключен договор за продажба на семена,предмет на приложение № 1 към него,че пред 2020г. „А“ООД е закупило от С. 400 бр.опаковки по 1000 бр.семена във всяка от сорта „А. F1“

На 26.08.2020г.по електронна поща в С. е получено Уведомление за рекламация от „А“ООД.В него се твърди,че „А.“ЕООД закупило семена ,сорт „А“,които били засети на четири етапа,като по време на сеитбата са използвани и 40 бр.опаковки от миналогодишни семена,смесени с тазгодишните.Оплакването било ,че закупените семена не отговарят на сортовите белези на плод.

На 12.08.2020г.-две седмици преди получаването на уведомлението за рекламация е направен съвместен оглед на полетата с участието на представители на трите дружества.За констатациите от този оглед е напомнено в уведомлението в писмо от С. до А.С писмо,получено от А на 21.09.2020г.,портфолио мениджърът на С. за югоизточна Европа потвърждава констатациите,че появилите се дефекти на плодовете не са предизвикани от спецификите на хибрида.

Оспорва се,че посочените дефекти в плодовете ,ако действително са били налице,се дължат на недостатъци на семената ,доставени от С.,както и че семената от сорта „А“ имат недостатъци.Оспорва се наличието на причинно следствена връзка между доставката на семената и претендираните вреди.

Видно от представените по делото доказателства всяка от доставките на семената е придружена със сертификати за качество,издадени в пълно съответствие с приложимото българско и европейско право.Ако процесният хибрид би имал каквито и да е недостатъци,той не би могъл да бъде сертифициран и включен в съответните сортови листи.

Нито се твърди,нито се представят доказателства за осъществен контрол ,включително и грунтов и/или установяване на твърдените недостатъци от държавен орган или лицензирана лаборатория,компетентни да сторят това,съгласно ЗППМ.

Да се твърди,че четири различни партии имат недостатъци,причинили твърдените дефекти,означава да се твърди,че целият продукт е дефектен.Подобно на А,десетки други дистрибутори са закупили от С. в

периода февруари-юни на 2020г.приблизително 6 600 000бр.семена от същия сорт и от същите тези четири партии.С тези семена в България са засяти над 10 000 дка площ през 2020г. и от тяхното качество или от качеството на плодовете не е постъпило нито едно оплакване.

Констатираните при съвместния оглед на полетата дефекти на плодовете са сигурен признак на дефицит на калций и вероятен дефицит на микроелементи.Забелязани са и симптоми за наличие на инфекция от Ф.,което лесно би могло да бъде потвърдено в онзи момент от съответна лицензирана лаборатория.Фотопатогенната атака от този род гъбични патогени засяга проводящата система на растението и затруднява усвояването на вода и други хранителни елементи,както и транспортирането им до плодовете.Това е причината и за незадоволителния вид на част от плодовете.

Всички доводи за високото ниво на проведените агротехнически мероприятия ,включително за проведените химични обработки,изпитания на водите,агрохимични анализи на почви и растителна тъкан са изцяло неотносими,тъй като е установен проблем с усвояването на калция,хранителни елементи и вода от растенията,а не тяхната липса изобщо.

Нито ОСЗ“Р.“,нито „Н. А. С. „ООД са оторизирани за грунтов контрол лица.

Твърдения генетичен разпад на хибрид F1 е невъзможно да се случи.Това би могло да се случи при поколение F2,но това не е относимо към делото.

Във връзка с подадения писмен отговор е постъпила допълнителна искова молба от ищеца по обратния иск.

В случай,че съдът приеме,че срокът по чл.197 от ЗЗД не е изтекъл относно ищеца по основания иск,съдът следва да приеме,че той не е изтекъл и по отношение на ищеца по обратния иск.

Поддържа се твърдението,че семената са предадени на крайния получател без преупаковане,в опаковки с ненарушена цялост,като до предаването им са съхранявани в подходяща среда.Доколкото ищецът не твърди,че дефектите на стоката се дължат на неправилно съхранение,то отговорността за причинените от свойствата и недостатъците на стоката вреди следва да се понесе от С. Б..

В допълнителния отговор се поддържа възражението по чл.197 от ЗЗД,като се твърди,че липсва“конклюдентно продължаване „на този давностен срок.И главния и обратния иск са предявени след изтичането му.

Поддържат се всички доводи ,изложени в отговора по обратния иск,като се настоява първоначалния и обратния иск да бъдат отхвърлени като неоснователни,евентуално ако първоначалния иск бъде приет за основателен ,то да се отхвърли предявения обратен иск.

В подаденото становище се оспорват твърденията,че посочените дефекти в плодовете,ако изобщо са налични се дължат на недостатъци в семената,доставени от третото лице помагач,както и наличието на причинно следствена връзка между настъпването на вредите и доставката на семената от сорта „А.“.

Представените като доказателства Протокол за изпитване №173/16.06.2020г.,Протокол за изпитване на почвата №9917/25.08.2020г.,както и Протокол за изпитване на растителни

проби №9917/25.08.2020г. се считат недопустими, не са събрани по надлежния ред и са неотносими към предмета на делото. Това е така, тъй като дефектите според третото лице помагач са следствие от посочената в отговора на обратния иск болест, причинена от гъбички Ф..

Протокол №9917/25.08.2020г. се оспорва да е изготвен при анализ конкретно на дини, част от продукцията на А., че посочените дини са конкретно от сорта „А“, както и че пробите са взети от засегнати растения, а не от здрави такива. От протокола се установява, че са изследвани листата на растенията, а не самия плод, докато заболяването засяга проводящата система на растението, като затруднява достигането на вода и хранителни елементи до плодовете, които не са изследвани.

Поддържат се възраженията в отговора на насрещната искова молба относно това, което ищецът по първоначалния иск е следвало да направи, за да удостовери законосъобразно наличието на дефекти, както и твърденията за това, че ако всички партии са негодни, то следва, че всички продадени през 2020г. семена от този сорт са негодни, което не е така, видно от представените по делото доказателства.

Оспорва се размера на вредите.

Ищецът не доказва какви точно разходи са извършени, дали същите са били необходими за отглеждането на продукцията и как е определен техният размер. Оспорва се твърдението, че засегнатата продукция съставлява 85% от продукцията на ищеца по главния иск.

Оспорва се твърдението за наличие на пропуснати ползи за ищеца по главния иск. Липсва каквато и да е сигурност, че имуществото на ищеца е щяло да се увеличи.

Оспорва се наличието на ангажимент за покупка от страна на М. К. К. и Д. Д. А. ЕООД. Оспорват се твърденията за извършени доставки по издадени фактури за продажба на продукцията, които са едностранно съставени частни документи, както и че реализацията на продукцията би била сигурна на твърдяната от ищеца цена. Оспорва се твърдението, че получаването на субсидиите от ДФЗ е било сигурно, както и че всички останали предпоставки за изплащане на субсидиите са били налице.

Оспорва се евентуално предявения иск по чл.45 във вр.с чл.50-51 от ЗЗД, като неоснователен, доколкото се установяват договорни отношения между ищеца по главния иск и ответника по този иск. Оспорва се евентуално наличието на всеки елемент от фактическия състав на деликтната отговорност.

В съдебно заседание страните поддържат становищата си в разменените между тях книжа.

Окръжният съд, като взе предвид писмените и гласни доказателства по делото, както и заключенията на двете агротехнически експертизи и икономическа експертиза, прие за установено следното:

По иска с правно основание чл.195 ал.2 от ЗЗД.

По делото не се спори и е установено от представените писмени доказателства, че ищецът е закупил от ответника по делото следните количества семена за производство на дини сорт „А. F1“, както следва:

На 05.02.2020г.-200 опаковки, получени в склад на А със стокова разписка за получени стоки №630687 /05.02.2020г. по 1000бр. в опаковка,

На 19.02.2020г.-30 опаковки ,получени в склад на А със стокова разписка за получени стоки №630992/19.02.2020г. по 1 000 бр.в опаковка,

На 25.02.2020 г.70 бр.опаковки,получени в склад на А със стокова разписка №631118/25.02.2020 г.

Не се спори,че предаването на 300 бр. опаковки е станало на посочената в отговора на ответника дата 21.03.2020г.

100 бр. опаковки са доставени директно на ищеца на 20.05.2020г. Е. С. директно на ищцовото дружество в с.Ц.,обл.Пловдив.

Не е спорно и ,че ответното дружество е закупило процесните семена от третото лице помагач и ответник по обратния иск „С. Б.“ЕООД,съгласно Рамков договор с период на действие 2020г.

От ответното дружество се признава също,че през м.август на 2020г.ищцовото дружество го е уведомило за установени дефекти при плодовете ,сорт „А.“.Ответникът незабавно сигнализирай своя доставчик за подадената рекламация-така писмо от А ООД до „С. Б.“ЕООД от 25.08.2020г.В отговор на това на 31.08.2020г. дружеството С. отговаря,че след съвместно проведен оглед на 12.08.2020г.,с представител на третото лице помагач П. П. и представител на ответника И.И. на полетата се установили деформации по плодовете,което е сигурен признак на калциев дефицит,или на дефицит на микроелементи.Вероятно е наличие на гъбична инфекция от Ф. ,което може лесно да се провери в лабораториите на Аграрния университет.Това е причина за запушване на проводящата система и затрудняване на вода и хранителни елементи посредством кореновата система на плодовете.С имейл от 01.09.2020г. третото лице помагач е уведомило ответното дружество,че оплакването е задвижено по установения задължителен за С. ред.Очаква се мнението на колегите,които отговарят на европейско ниво за тиквовите култури.

Представени са с исковата молба пет протокола за проведени химични обработки в землището на с.Ц.,както и Протокол от изпитване №173/16.06.2020г.,извършен от Лабораторен комплекс за изпитване при А. У. Пловдив,Протокол за агрохимични анализи ,съставен от „Н. А. С.“ООД,гр.София от месец август 2020 г.,Протокол на лаборатория за изпитване на същото дружество №9917/25.08.2020г.

От последния протокол се установява ,че в плодовете е налично оптимално съдържание на минералите,посочени в заключението.В Протокол за изпитване №9918/25.08.2020г.е констатирано наличие на описаните минерали във взетите проби от почва.

Представен е Протокол №АР-07-15-1 от 26.08.2020г. на ОСЗ „Р.“,от който се установява,че при извършения оглед на посочените в протокола парцели общо 45,50 ха от дини хибрид А. се наблюдава процес на гниене,деформиране и напукване на плода,от десет броя дини осем-девет плода за загнили,напукани и изкривени.Пораженията са на 85% от растенията от огледаните площи.

За установяване цената,на която са продавани от ищеца дини на пазара са представени тринадесет броя фактури,продадени на различни съконтрагенти на ищеца по 0,30 лв./кг.

За доказване на пропуснатите ползи,произтекли от неизвършено финансиране от ДФЗ/по системата за директни плащания за кампания 2020г./са представени писмени доказателства,от които е видно,че поради

неосъществен добив и липса на реализация ,довело до непокрИ.е на изискуемите критерии са пропуснати плащания в размер на 42 717,47лв.-наръчник за кандидатстване за директни плащания за кампания 2020г.,като следва да се отбележи,че размерът на тази претенция не се оспорва от ответника,а само основанието за претенцията.Представят се и писмени доказателства за поети ангажименти за доставка на дини към „М. К. К.“.

Във връзка с твърденията на ищеца,че на полето са извършени всички необходими агротехнически мероприятия и възражението на ответника по първоначалния иск и ответника по обратния иск,в смисъл,че не е установено причинно следствена връзка между качеството на доставените семена за дини и несполучливата реколта и необходимостта на специални познания за установяване на този факт са изслушани по делото две агротехнически експертизи:

Вещото лице М.К. на трети въпрос от поставените задачи-били ли са осигурени необходимите условия за отглеждане на хибрида „А. F1“ и въпрос четири извършени ли са необходимите агротехнически мероприятия и спазени ли са сроковете за извършването им дава следния отговор:След като няма 100 % пропадане на реколтата в това землище,това означава,че фирмата е извършила необходимите обработки и пръскания за отглеждането на дините .Според приложените документи фирмата е извършила необходимите агротехнически мероприятия в срок.Според вещото лице основната причина,която може да доведе до разпад на хибрида,в т.ч. на процесния сорт е некачественото семепроизводство.Освен другите изисквания ,съгласно Наредба №8/23.02.2021 г.за условията и реда на контрол върху продуктите за растителна защита,търговията ,препаковането ,съхранението и употребата им при извършване на контрол при земеделския стопанин върху употребата на препарати за растителна защита от контролните органи на БАБХ ,се проверява дневника за проведените растително защитни мероприятия и торене.След приключване на стопанската година дневниците се заверяват в съответната БАХБ.Вещото лице не дава категоричен отговор на въпроса какви причини могат да доведат до разпад на хибрида.При поколения „А. F1“ не би следвало да има разпад на хибрида.В случай,че е нарушено семепроизводството се стига до разпад на хибрида.

Агенцията по сортоизпитване при ИАСАС се занимава с контрола върху семепроизводството.В случая оторизирания орган е отказал да извърши контрол,тъй като е късно това да се направи в момента,когато е било поискано.Това се извършва предната стопанска година,когато се произвеждат семената ,а не на полето,когато е засята продукцията като масов посев.По делото липсва документ,установяващ некачествено семепроизводство,издаден от оторизиран орган.Наличието на сертификати към стоката е гаранция за качествата ѝ.

По поставените допълнителни задачи на експертизата вещото лице дава следните отговори:

Съгласно законите на хибридизацията,при кръстосване на организми не е възможно да се получи генетичен разпад на хибрид от първо поколение,какъвто е F1.Ако е налице такъв разпад,то той би следвало да се прояви при всички стопани,засели семена от същата партида.Принципно е възможно увреждането на продукцията от дини да е било причинено от други фактори,като производствена технология,условия на околната среда и инфекции от гъбични заболявания,но ако беше така в конкретния случай биха

били засегнати всички парцели с дини на този производител в това землище. При фузариеното увяхване се стига до силно потискане на растежа на младите растения, в по-късните фази старите листа увяхват, а по периферията им се наблюдават пригори. При влажно време в основата на стъблото се явява светлорозова плесен от мицел и спороношение на гъбата.

Последващия контрол върху семената от зърнени, фуражни, маслодайни и влакнодайни, зеленчукови култури, цвекло, тютюн и картофи са осъществява от ИАСАС чрез грунтов контрол или електрофореза по методи, утвърдени от Министъра на З.то и храните. По делото няма данни да е извършван такъв контрол.

Предвид оспорването на даденото заключение от ответника по делото е допусната повторна агротехническа експертиза, с назначено вещо лице проф. д-р И. К.. Същият посочва какви са характеристиките на процесния сорт- аргесивна коренова система, тегло на плода 9-12 кгр., овална форма, издръжливост и средна устойчивост на фузариеното увяхване. Необходимо е сеене при трайно затопляне на почвата над 10 градуса, оптимална температура за развитие на растението е между 25-30 градуса. Необходимо и да няма високи температурни амплитуди, за да узрее нормално плода. Почвената влажност следва да бъде 60-70 %, като през периода на зреење не трябва да се допуска колебание в почвената влажност.

От представените по делото анализи на почвени проби е видно, че площите, върху които са засети дините имат добра запасеност с основните макро елементи и микро елементи за отглеждане на процесната реколта дини.

По отношение на извършването на необходимите агротехнически мероприятия, вещото лице намира, че е необходимо наличието на технологична карта, която не се открива в кориците на делото.

От представените по делото заверени копия от Дневника за проведените химични обработки и употребени торове, подобрители на почва и биологично активни вещества за всяко поле може да се направи заключение, че ищецът е прилагал необходимите за отглеждане на дините продукти за растителна защита и торове навременно. Не са представени доказателства като предшественик, обработки, поливен режим и др. дейности. Условието в района на с. Ц. , обл. Пловдив са подходящи за отглеждане на дини. Потвърждава се заключението на първоначалното вещо лице, че почвата е съдържала необходимите микро и макро елементи.

Разпад на хибрида F1 първо поколение не би могло да има. Разпадът на хибрида може да се дължи на използването на семена, които са получени от F1 потомството- F2 и F3 и т.н. или недостатъчен контрол при семепроизводството на хибрида. На този етап грунтов контрол е единствения метод, по който може да се установи наличието на генетично замърсяване в хибридното поколение. По делото липсват данни за грунтов контрол на семената, от които са произведени дините, засяти на полето.

От представените пет копия от дневника на проведените химични обработки, четири са заверени от инспектор на ОДБХ. Тези протоколи се заверяват след проверката.

Средният добив от дини за 2020г. в Южна централна България е 16 223 кгр./ха.

За да се установи с категоричност наличието на някакво гъбично

заболяване, следва да се извърши анализ на растенията, за които се твърди, че имат това заболяване, а по делото липсват доказателства такъв фитопатологичен анализ да е извършван-обяснения на вещото лице в о.з. на 16.06.2022г. На въпроса на третото лице помагач би ли могъл разпад на поколение F1 да доведе до поразяване на цялото поле, вещото лице отговаря, че такъв висок процент на увреждане не би могъл да се получи. Тъй като семената са произведени в Кения и Китай вещото лице не може да отговори на въпроса, какви са изискванията за семепроизводство в тези страни.

Според вещото лице нито в закона, нито в наредбата за търговия с произведени хибриди не е отбелязано коя страна трябва да предостави материал за грунтов контрол, който не е задължителен, а само по желание на производителя или вносителя.

Като заключение може да се обобщи, че нито едно от двете вещи лица по делото не се ангажира с категорично становище, относно причината за увредената реколта от дини-дали грешка в семепроизводството или наличие на гъбично заболяване по растенията, за което не е правен фитопатологичен анализ.

При това положение и съдът на може да достигне до категоричния извод, че именно дефект в семепроизводството е станал причина за увреждането на 85 % от реколтата от дини.

По делото са разпитани като свидетели следните лица:

Свидетелят Бонев, който към момента работи в ответното дружество като агроном –търговец.

Според показанията му семената са предадени на клиента –ищец по делото, но той не си спомня придружени ли са били със сертификат за качество. При получаване на семената в ответното дружество служителите нямат право да разопаковат пакетчетата семена и никога не са го правили. След предаване на стоката ответното дружество не е получило оплаквания от страна на ищеца. При рекламация клиентът уведомява ответника, съответно той уведомява своя доставчик и се отива на място, за да се види какъв е проблема. За дините свидетелят не е ходил на полето.

Свидетелят В. Д. работи във фирма „А.“ от 2004г. като полевъд. През стопанската 2019/2020г. ищецът е засял дини в с.Ц.. През 2019г. дините били нормални, но през 2020г. те не станали-били деформирани. Сам свидетелят засял в личното си стопанско в с.П. Д. семена от дини, получени от управителя на ищцовото дружество, които не станали, станали като круши. Те били от семена „А.“-свидетелят виждал пликчето. Въпреки, че свидетелят ги отглеждал както всяка година и провеждал ежегодно едни и същи обработки, дините от тези семена били деформирани.

Свидетелят Е. Е., без родство показва, че през 2020г. говорил с управителя на ищцовото дружество и го помолил да му даде семена от дини за лично ползване. Предложили му ги в найлоново пликче. Засял ги през месец май. Дините не станали кръгли, а били с неправилна форма и започнали да се пропукват. Свидетелят знае, че са сорт „А.“ от работника, който му ги дал-предходния свидетел. Дините категорично не ставали за консумация. Семената били третирани със син препарат, за който свидетелят предполага, че е фунгицид.

Двамата свидетели са получили семената от управителя на ищцовото

дружество, като само първият от тях е сигурен, че това са семена от сорта „А. „Другият свидетел получил семената в найлонова торбичка.

Свидетелят П. П. работи при ответника по обратния иск „С.“ от около осем години на длъжност търговски и технически представител за България към момента. Семена от сорта „А.“ се продават от третото лице помагач от 2015 г. Преди продажба две години се правят опити с продукта за представянето му, преди да влезе в продажба, за да се установи постоянно добро качество. До настоящия случай това е единственото оплакване от семената. Фирмата има продадени около седем цяло и пет милиона семена от хибрида „А.“ само в България. Семената пристигат от Х. със съответните сертификати за качество и произход. В началото на август 2020 г. свидетелят получил обаждане от техния партньор и се уговорили за съвместно посещение на полето. На 12.08.2020 г. се провел оглед на засегнатото поле. Огледа се извършил в присъствието на управителя Радев на ищеца, свидетеля и колегата Йорданов, представител на ответника. Наблюдавали се по-слаби и по-силни участъци. При инспектиране на по-слабия участък, посредством прерязване на кореновата шийка и наблюдаване на проводящите цевы, се наблюдавало покафеняване на проводящите цевы, което е едно от сигурните симптоми на заразяване с Ф. Препоръката била да се направи тест в А. У. , за да потвърди или отхвърли това заболяване. Свидетелят не знае извършен ли е такъв анализ. Наблюдавало се покафеняване на цветното легло, което е следствие на дефицит на хранителни елементи. Сортът „А. „, съгласно показателите и каталозите и Европейската стокова листа има средна толерантност на този вид патоген. Това означава, че растението не умира, но няма пълноценна функция да достави вода и хранителни елементи да плодовете, точно поради запушване на проводящата система от гъбата на Ф. а. Наличието на това заболяване няма как да се установи без лабораторен анализ в университета. Проблем със семепроизводството може да се установи единствено чрез грунтов контрол, извършен от ИАСАС, като това означава пълен цикъл по засяване на семената до реколтиране на плодовете от същите партии, към които е оплакването. Дружеството, което продава семената е длъжно да осигури семена за грунтовия контрол от същата партия.

Според свидетеля не може да съществува един и същ проблем/в семепроизводството/, след като семената са произведени в Кения една част и в Китай – друга част, т.е. няма как трима производители да допуснат нарушение на семепроизводството в две различни държави. Грунтов контрол е пожелателен, когато доставчикът има съмнения, но обозначенията върху опаковките гарантират кълняемост в продължение на три години.

Инфекцията от Ф. се проявява на петна, както е било в настоящия случай, а след това може да засегне цялото поле.

Според свидетеля опаковките са херметизирани в Х., на всяка отзад има поставено затворено каре- план паспорт, на което пише идентификационния номер, с който е регистриран хибрида на Европейската стокова листа. На практика под този номер може да бъде установен кой е извършвал семепроизводството, кой го е сял, кога то е реколтирал, кога то е тествал за фитопатогени, кога го е обеззаразил и кога го е пакетирали. За всяка партия има сертификат, който се изпраща по имейл. В конкретния случай не е имало оплакване от клиента.

По повод оспорването на размера на претърпените вреди и пропуснати

ползи е изслушано заключението на вещото лице Е. Й..

Осчетоводените разходи за 368,75 дка ,представляващи 85% от общо 455 дка са осчетоводени разходи за незавършено производство в размер на 109 532,97 лв. по анал.партида „Дини-поражения“ .

Налице е невярно заведена счетоводна отчетност по отношение на:минерални торове,фунгициди и хербициди,на база отчитането им чрез разпределен с относителен дял спрямо общо обработваните площи,които не съответстват на извършени химически обработки за общо 458 дка А..

Осчетоводените разходи за вложени семена ,въпреки отчитането им по сметка 611 Разходи за основна дейност,продукция 501 Дини,аналитичен признак 201 Семена по количество и стойност ,т.е. по сорт семена/А.,М.,Б.,С./ са разпределени също в относителен дял спрямо общо обработваемите площи.

По счетоводни данни са осчетоводени 4 807,50лв.повече семена за 386,75дка.

Осчетоводените по фактури разходи по икономически елементи в съответствие с икономическия им характер/за външни услуги,амортизации,гориво,материали,семена,препарати,горива,амортизации ,заплати,осигуровки и др./ са осчетоводени със счетоводни справки,а не въз основа на счетоводни документи,отговарящи на изискванията на чл.6 ал.3 от ЗС.

На база осчетоводената стойност на незавършеното производство от дини за 455 дка и реализационната цена на продадената продукция на трети лиза по издадените фактури за продажби по 0,30лв.,стойността на нереализираната продукция по вариант 1 би била в размер на общо 392 133,38лв./500 бр.растения на дка с минимална тежест на плода за всяко растения 9 кгр. при единична цена 0,30лв./кг.Във вариант 2-при заложено производство 2487 кгр./дка ,на 455 дка по 0,30 лв./кг. нереализираната печалба би била 158 576,06лв.

По счетоводни данни на ищеца няма заведена аналитична отчетност по видове сорт дини,съответно не са налице и счетоводни записвания за отчитане на разходи по видове сорт дини ,в т.ч. и за „А.“.Не е налице текущо отчитане при фактическото извършване на всеки разход,пряко свързан с отделните земеделски култури,поради което вещото лице не може да отговори ,кои от така осчетоводените разходи,освен за семена и препарати по протоколи за химическа обработка и по фактури за опаковки,гилзи и щайги за кашони дини,са пряко свързани с производството на дини.

Не се водят по счетоводни данни разходите за производтсво по земища,полета и видове продукция и сортове.

Заходите,които могат да се отнесат към производството на 455 дка дини са в размер общо на 58 778,36лв.-за семена ,торове и препарати.

На база среден добив от дини по счетоводни данни на ищеца продукцията,която би произвело дружеството от 368,75 дка е 542 801,87 кгр.,а приходите,които би реализирало са в размер на 162 840,56лв.След приспадане на дължимите данъци от 10 % по ЗКПО печалбата на дружеството би била в размер на 52 725,89 лв.

Средната цена на килограм диня,реколта 2020 г.,българско производство през месеците юли,август и септември 2020г. е по данни на НСИ за третото

тримесечия на 2020 г- 265,60лв.за тон.

При така установената фактическа обстановка съдът намира ,че претенцията ,основана на чл.195 ал.2 от ЗЗД не е доказана по основание и размер,а освен това е погасена по давност,на основание на разпоредбата на чл.197 от ЗЗД.

На първо място в тежест на ищеца беше да установи ,че вредите,произтекли в засетите от него полета с дини ,сорт „А. F1“в землището на с.Ц.,обл.Пловдив се дължат на именно на некачествените семена ,доставени от ответника,съответно закупени от него от третото лице –помагач и ответник по насрещния иск-„С. Б.“ЕООД.

И двете съдебно –технически експертизи не дават категоричен отговор на въпроса,какви са причините за настъпване на уврежданията в плодовете-предполагат,че може да се дължи на нарушения в процеса на семепроизводството или на гъбично заболяване“Ф.“.Не е правено изследване на растенията за наличие на гъбичен патоген,а голяма част от признаците на увредените плодове говорят именно за наличието на такъв патоген,който е причинил невъзможност за достигане на минерали и хранителни вещества до горната част на растенията,поради нарушена проводимост на стеблото.В тази насока са и свидетелските показания на св.Паунов-агроном по образование,който е участвал в огледа на увредените плодове от диня.От друга страна и двете вещи лица посочват ,че оторизиран орган за провеждане на т.нар.грунтов контрол е ИАСАС.Такъв контрол може да се проведе както по искане на фирмата доставчик ,така и по искане на клиента,но по делото липсват доказателства за извършено такова изследване.

Съдът намира,че към настоящия момент не следва да се допуска извършване на грунтов контрол,най-малко защото представеното като веществено доказателство пликче със семена от ищеца по делото е съхранявано неясно при какви условия ,разпечатвано ли е и дали е в срок на годност, и в този смисъл не е годен материал за изследването.Освен това искането основателно е оспорено от ответника по обратния иск като преклудирано.В тази насока са мотивите на постановеното определение от 28.06.2022г.по делото.

Наличието на редовно и правилно провеждане на агрохимическите мероприятия,наличието на достатъчни количества от необходимите за развитието на плода макро и микроелементи не са достатъчна гаранция ,че заболяванията няма да засегнат растенията,тъй като сортът е средно устойчив на въпросните патогени.

Следователно не са налице доказателства,които убедително да установяват,че на ищеца са продадени некачествени семена и причинените на ищеца вреди са следствие именно на лошото качество на закупената стока.

На следващо място,съгласно разпоредбата на чл.197 от ЗЗД исковите на купувача по чл.195 се погасяват с изтичане на една година при продажбата на недвижими имоти и с изтичане на шест месеца при продажбите на движими вещи,освен когато продавачът е премълчал недостатъка,в който случай срокът е тригодишен.

Действително срокът може да бъде удължаван по съгласие на страните,но това не може да стане с конклюдентни действия,както твърди ищецът ,а уговорката следва да бъде изрична и писмена като форма за доказване.Срокът тече от предаването на вещта.Безспорно семената са предадени на ищеца най-

късно към 20.05.2020г.Шестмесечния срок за предявяване на иска е изтекъл най-късно към 20.11.2020г.,а настоящият иск е предявен на 17.05.2021г.-след изтичане на давностния срок.

Съгласно Решение №811/13.10.2006г. на ВКС по т.д.№336/2006г.на ТК II т.о.Отговорността на продавача по чл.193 и сл.от 3ЗД е за скрити или явни недостатъци на вещта,към момента ,в който се прехвърля нейната собственост и тази отговорност се носи по силата на закона,като в него са определени сроковете,в които тя може да се реализира.В настоящия случай продавачът е бил незабавно уведомен при откритие на евентуалните недостатъци,но не са спазени сроковете за реализиране по исков ред на отговорността му.Крайният срок за предявяване на иск при всички недостатъци в купената вещ е шест месеца от предаването на същата-Решение №10/07.03.2011 г.на ВКС по т.д.№475/2010г.на I-во т.о.Законът не презумира знание на продавача за недостатъка на продадената вещ.Няма значение дали недостатъците са явни или скрити-купувачът трябва незабавно да бъде уведомен ,като дори липсата на сертификат при продажбата не означава автоматично знание и съзнателно премълчаване на недостатъка-Решение №1585/17.10.2002 г.по т.д.№113/2002 г.на V-то г.о.При изтичане на шестмесечния срок по чл.197 от 3ЗД ,който тече от предаването на вещта, се погасява правото на иск за обезщетение от недостатъци на вещта на договорно основание.

По тези съображения съдът приема,че правото на иск за обезщетение на ищеца от недостатъците на продадената му вещ е погасено.

Предявен е евентуален иск ,с правно основание чл.45 от 3ЗД-за вреди,причинени на ищеца от продажбата на вещ с недостатъци.

Наличието на договорна отговорност ,според решаващия състав на съда изключва правото да се претендират вреди от деликт.На следващо място липсват елементите от фактическия състав на непозволеното увреждане,а именно няма доказателства за противоправно поведение на ответника,същият като юридическо лице не може да носи вина ,няма причинно следствена връзка между деянието и настъпилите вреди.Не може да се претендира и отговорност за вреди ,причинени от вещи,тъй като с предаването на движимите вещи на ищеца по делото,те стават негова собственост,а съгласно чл.50 от 3ЗД за вредите ,произлезли от вещи носи отговорност собственикът и лицето,под чиито надзор се намират.Разпоредбите на чл.45 и чл.50 от 3ЗД са неотнорми към настоящия казус.

По тези съображения предявения в условията на евентуалност иск по чл.45 от 3ЗД следва да се отхвърли като неоснователен.

Предявеният обратен иск срещу третото лице помагач по делото е обусловен от разрешението на спора по основния иск,предявен срещу ответника.И двата иска почиват на едни и същи обстоятелства и доколкото не се установяват основания за ангажирането на договорната отговорност на ответника ,на отхвърляне подлежи и предявения обратен иск срещу третото лице помагач.Аналогично е положението за предявения в условията на евентуалност обратен иск с правно основание чл.50-51 от 3ЗД.

В полза на ответника следва да се присъдят сторените съдебно деловодни разноски,изцяло предвид изхода на делото.Те са в размер на сумата от 18 140,25лв.

Ответникът по обратния иск не претендира за разноски по делото.

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от „А. Г.“ЕООД,ЕИК ****,със седалище и адрес на управление:гр.Добрич,ж.к.“Д.“бл.21,вх.В,ет.5,ап.15,представявано от управителя С. М. Р.,чрез пълномощника си адв.П. Н. ,ДАК,със съдебен адрес гр.Добрич,бул.“Д.“№28,ет.1,офис * срещу „А“ООД,ЕИК ****,със седалище и адрес на управление :гр.Добрич,ул.“Б.“№1,с управители и представляващи А. М. К. и И И. И.,заедно и поотделно ,с цена на иска сумата от 228 256,34лв.,предявен като частичен от 564 829,97 лв.,евентуално от 331 271,64лв.,с правно основание чл.195 във вр.с чл.197 от ЗЗД,както и евентуално предявения иск за 228 256,34лв.,предявен като частичен от 564 829,97 лв.,евентуално от 331 271,64лв.,с правно основание чл.45 от ЗЗД във вр.с чл.50-51 от ЗЗД.

ОТХВЪРЛЯ предявения обратен иск от „А“ООД,ЕИК ****,със седалище и адрес на управление :гр.Добрич,ул.“Б.“№1,с управители и представляващи А. М. К. и И И. И.,заедно и поотделно срещу „С. Б.“ЕООД ,ЕИК ****,със седалище и адрес на управление-гр.София,бул.“Ц. Ш.“№**,Х. П.,сграда Д ,ет.6,представявано поотделно от Н. В.,Д. К. и П. И. за сумата от 228 256,34лв.,предявен като частичен от 564 829,97 лв.,евентуално от 331 271,64лв.,с правно основание чл.195 във вр.с чл.197 от ЗЗД,както и евентуално предявения иск за 228 256,34лв.,предявен като частичен от 564 829,97 лв.,евентуално от 331 271,64лв.,с правно основание чл.50 от ЗЗД.

ОСЪЖДА „А. Г.“ЕООД,ЕИК ****,със седалище и адрес на управление:гр.Добрич,ж.к.“Д.“бл.21,вх.В,ет.5,ап.15,представявано от управителя С. М. Р. да заплати на „А“ООД,ЕИК ****,със седалище и адрес на управление :гр.Добрич,ул.“Б.“№1,с управители и представляващи А. М. К. и И И. И.,заедно и поотделно сумата от 18 140,25 лв./осемнадесет хиляди сто и четиридесет лева и двадесет и пет ст./-сторени съдебно деловодни разноски по делото.

Решението е постановено при участието на третото лице помагач „С. Б.“ЕООД ,ЕИК ****,със седалище и адрес на управление-гр.София,бул.“Ц. Ш.“№**,Х. П.,сграда Д ,ет.6,представявано поотделно от Н. В.,Д. К. и П. И..

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд гр.Варна в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Добрич: _____